

AHMET EFE’NİN ÇOCUK HİKÂYELERİNDE DEĞER EĞİTİMİ VE HİKÂYELERİN TÜRKÇE EĞİTİMİNE KATKISI*

*Zekerya BATUR***

*Zeliha YÜCEL****

ÖZET

Bu çalışmada, Ahmet Efe’nin çocuk hikâyelerinde değer eğitimi ve hikâyelerin Türkçe eğitimine katkısı bakımından incelenmiştir. Örneklem olarak Ahmet Efe’nin yazdığı çocuk hikâyeleri alınmıştır. Bu hikâyelerin çözümlenmesinde ise hikâye haritası yöntemi kullanılmıştır. Hikâyelerin çocuk edebiyatı açısından taşıdığı özellikler “Değer Eğitimi” olarak belirlenmiş, sözcük çeşitliliği açısından ise Türkçenin gücüne katkısı ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Ahmet Efe’nin hikâyeleri, analiz edilmiş ve şu değerler tespit edilmiştir: Allah sevgisi, vatan sevgisi, aile sevgisi, arkadaş sevgisi, doğa sevgisi, hayvan sevgisi, doğruluk, dürüstlük, içtenlik, iyilik, yardımseverlik, çalışmanın ve üretmenin değeri, merhametin, acımanın değeri, okul yaşamının değeri, yaşama sevincidir. Ayrıca değer eğitimi açısından eleştirilen tutumlar olarak yalan ve aldatma, büyük sözü dinlememe, kıskançlık ve öfke, emanete hıyanetlik etme, hırsızlık ve açgözlülük değerleri tespit edilmiş ve ele alınıp incelenmiştir. Sonuç olarak, Ahmet Efe’nin hikâyelerinin değer eğitimi bakımından zengin bir içeriğe sahip olduğu görülmüştür.

Ayrıca Ahmet Efe’nin hikâyeleri, Türkçe öğretimine katkısı bakımından atasözü, deyim, ikileme, kalıp sözler ve yansıma kelimelerin kullanımı açısından da incelenmiştir. Bu hikâyelerde atasözü az, deyim, ikileme, kalıp söz ve yansıma kelimelerin ise yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmüştür. İncelenen eserlerde atasözleri, deyimler ve kalıp sözler etkili bir şekilde kullanılmıştır.

Bütün bu veriler ışığında Ahmet Efe’nin hikâyelerinin, değer eğitimi ve Türkçe öğretimi sürecinde yararlanılması gereken kaynaklar arasında olduğu sonucu çıkarılabilir.

Anahtar Kelimeler: Ahmet Efe’nin Çocuk Hikâyeleri, Değer Eğitimi, Türkçe Eğitimi

** Yrd. Doç.Dr. Uşak Üniversitesi Eğt. Fak. Türkçe Eğitimi Böl.El-mek: zekeryabatur9@gmail.com

*** Uşak Ü. Sosyal Bilimler Ens. Türkçe Eğt. Böl. El-mek:zelisyucel@hotmail.com

VALUE EDUCATION IN AHMET EFE'S CHILDREN STORIES AND CONTRIBUTIONS OF THESE STORIES TO TURKISH EDUCATION

ABSTRACT

In this study, Ahmet Efe's children stories works are examined from the aspect of value education and Turkish education. Efe's children stories are taken as examples. It is used the method of story map for analyzing those stories. Those stories are given value education part. Those stories contributed development of Turkish education. Ahmet Efe's stories are analyzed and those values are found: dearment, God dearment, motherland dearment, family dearment, friend dearment, nature dearment, animal dearment, honesty, sincerity, goodness, helpful, the valve of work and production, the valve of mercy, the valve of pity, the valve of school life, life happiness in the those stories. In those stories being criticizing behaviors are: lie and cheat, not obeying advice, jealousy and anger, betraying trust, theft and greedy are found and examined in the those stories. Consequently, with regard to value education it is seen that they have a rich content.

Ahmet Efe's works are examined in terms of their contributions to Turkish education, and usage of proverb, idiom, reduplication, routines and echoic words. In these works intensive usage of proverbs, idioms, duplications, routins and echoic words is seen. Examined studied used effectively proverbs, idioms and sayings mold.

In the light of this data it is deduced that Ahmet Efe's works are resources which are to be benefited in the process of value education and Turkish education.

Key Words: Ahmet Efe's children stories, value education, Turkish education.

Giriş

Değer kavramı, bir varlığa ya da duruma farklı açılardan bir üstünlük biçme niteliğidir (Hitlin ve Piliavin, 2004). Bu nitelendirme öznedir (Öncül, 2000). Değer eğitimi, toplum hayatının düzenleyicisi ve koruyucusu olarak ve eğitimin de önemli bir parçası olarak yer almaktadır (Clausen, 1968; Burroughs, 2002; Coşkun vd., 2009; Güngör, 1993; Aydın, 2003; Atabek, 1999; Altun, 2003; Egri ve Ralston, 2004). Bu değerlerin kazandırılmasında sözel ve sözel olamayan kültürel miras önemli bir rolü üstlenmektedir. Bunun yanında özellikle yazılı kültürün eserleri bu süreci daha kalıcı hale getirmektedir. Yazılı kültürün en önemli eserlerinden biri de edebi eserlerdir. Bu eserler hem küçüklere hem de büyüklere seslenirken özellikle de çocuk edebiyatı, küçüklere değer aktarımında önemli bir yere sahiptir. Çocuk edebiyatı; çocukların büyümelerine, gelişmelerine, hayallerine, düşüncelerine, zevklerine, duygularına eğilirken eğlenmelerine katkıda bulunmak amacıyla gerçekleştirilen çocuksu bir edebiyattır. Çocuklar için edebiyat yüzyılımızın başından bu yana gündeme gelen yeni bir düşüncedir. Bu edebiyatın yapılabilmesi çocuğa dıştan bakışın yanında içten bir bakış da gerektirir. Yani çocuğun yetişkinler dünyasından farklı eğilimlerinin, çocuksu duyarlılıklarının keşfini sağlar. Bu duyarlıkların en başında dil ve anlatım gelir. Çocuk edebiyatında çocuğa göreliğin ölçüsünü dil ve anlatım belirler. Bu da çocuğa görelilik kavramını doğurur (Sever, 2003; Yurttaş, 1995; Şirin, 1994; Oğuzkan, 2001; Özdemir, 1981).

Turkish Studies

Çocuk için edebiyat; onu eğlendiren, hayal dünyasında şekiller oluşturan, okula başlamadan önce çocuğun çevresini tanımasını, çevresiyle ilişki kurmasını sağlayan ve duyarlılığını arttıran yazındır. Okumayı bilmediği zamanda anlatılan hikâyelerde, söylenen tekerlemeler, masal ve benzeri fikirler çocuk edebiyatı kapsamı içine girer (Tonguç, 1946; Şimşek, 2001; Bozdağ, 2000). Hikâye, çocuğun algısal gelişimine yardımcı olarak, zihinsel gelişimini destekler ve yaratıcı hayal güçlerini uyandırır. Böylece çocuğun olayları algılayabilme, olaylar arasında ilişki kurabilme, problemlere çözüm getirebilme, kelime hafızasını güçlendirme, yeni kavramlar edinme gibi kazanımlar elde etmesini sağlar (Selçuk, 2004; Küçükkaragöz, 2003). Dil gelişimi de zihinsel gelişime paralel olarak geliştiğine göre, dil kullanma becerisi de artar ve kendini, çevresindeki olayları daha kolay ifade eder (Dilidüzgün, 2004; Bilgin, 2003; Yeşilyaprak, 2004).

Okulun ilk yılları çocukların tutum ve inançlarının geliştiği en önemli dönemdir. Araştırmalar on üç yaşına kadar insanda oluşan tutum ve değerlerin bu yaştan sonra değişmesinin oldukça güç olduğunu göstermektedir. Bu nedenle ilköğretim çağı, çocukların kendi değer inanışlarını geliştirilmesi için en kritik dönemdir. Bu dönemde çocuk duyarlılığına seslenen hikâyeler; çocuğun kendisini ve dünyayı tanımasına, duygu ve ihtiyaçlarını rahatça anlatmasına, kendisine ve başkalarına saygılı davranmasına yardımcı olur. Başkalarına karşı hoşgörülü olma, vatanını, milletini, ailesini, arkadaşlarını sevmeye, büyüklerine karşı saygılı olma gibi davranışlar da kazandırır. Bu bakımdan hikâye, çocuğun duyuşsal gelişimini sağlamada önemli bir araçtır (Paykoç, 1997; Özer, 1998).

Çocuk kitabı, çocuğun ilgi ve ruhsal ihtiyaçlarını karşılarken her şeyden önce çocuğun okurken zevk almasını sağlamalıdır. Bunun için kitabın içeriği, çocuğun kavrama düzeyine, dil gelişimine uygun olmalı ve üslûba da dikkat edilmelidir. Böylece nitelikli çocuk kitapları ile çocuklar arasında sağlıklı bir iletişim kurulur. Bu sağlıklı iletişim sayesinde çocuk kendiliğinden kitaba ve okumaya yönelir (Sever, 2003; Dayıoğlu, 2000).

Hikâye olmuş veya olma olasılığı olan olayları anlatan düz yazı türü olarak tanımlanmıştır (Nas, 2004). Hikâyeler yaşamın gerçeklerini yansıttığı için çocukların hayata hazırlanmasında önemlidir. Çocuklar, hikâye daha kısa ve olaylarının daha yalın olması sebebiyle romana kıyasla daha rahat okurlar. Hikâyeler, hayattan kesitleri yansıttığı için çocukların eğitiminde kullanılmaya çok uygundur. Öğrencilerin okuma becerisi geliştikçe, onlardan edebî duyarlılıklarını geliştirmeleri beklenir. Bazı öğrenciler, kendilerine yöneltilmiş, temeli sağlam sorular yoluyla bir hikâyenin özelliklerini kavrayabilir, hikâyenin yapısı hakkında genel bir kanaat verebilir. Ancak diğer öğrenciler bu tür ayrıntıları kaçırabilirler. Bu yüzden hikâyelerin anlaşılabilirliğini sağlayacak tekniklere başvurulmaktadır. Bu tekniklerden biri de hikâye haritalamadır. Hikâye haritası, bilgilerin organize bir şekilde verilerek sunulmak istenen bilgilerin kalıcılığını sağlamaktır (Akyol, 1999). Bu bağlamda Çoşkun (2007), bir hikâyeyi oluşturan elementleri şu şekilde sıralamaktadır: 1. Dekor, 2. Kahramanların Tanıtılması, 3. Başlatıcı Olay, 4. Problem, 5. Girişim, 6. Sonuç, 7. Ana Fikir, 8. Tepki.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı, çocuk edebiyatının yazarlarından olan Ahmet Efe'nin çocuk hikâyelerinin çocuk edebiyatına ve Türkçe eğitimine katkısı bakımından incelemek ve bu eserlerden yararlanmanın gerekliliğini ortaya koymaktır.

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Ahmet Efe'nin hedef kitleleri çocuk olan, çocuk duyarlılığı ve gerçekliği ile yazılan hikâyeleri bilim dünyasına tanıtmak çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Ahmet Efe'nin çocuk hikâyelerinde değer eğitimi ve hikâyelerin Türkçe eğitimine katkısı ile yapılacak tez çalışması

Turkish Studies

olması ve çalışmalardan elde edilecek bulguların, Türk edebiyatında artık özgün bir nitelik kazanan çocuk edebiyatının gelişmesi ve çocuğun yaşamda yeterli duruma gelmesinde, Efe'nin hikâyelerinin yararlı bir kaynak olması umulmaktadır.

PROBLEM CÜMLESİ

Ahmet Efe'nin çocuk hikâyelerinden değer eğitimi ve Türkçe öğretimi bakımından yararlanılabilir mi?

Alt Problemler

1. Ahmet Efe'nin çocuk hikâyelerinden değer eğitiminde yararlanılabilir mi?
2. Ahmet Efe'nin çocuk hikâyelerinden Türkçe öğretimine katkısı var mıdır?

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışma tarama modelinde olup doküman incelemesine dayalı olarak yapılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2000). Elde edilen veriler analiz edilmiştir. Bunun yanında değerlerin belirlenmesinde de hikâye haritalama yönteminden yararlanılmıştır (Akyol, 1999). Bunun için yazara ulaşılarak elde bulunan bütün hikâyelerin haritalaması yapılmış (57 hikâye); fakat bu çalışmada bütün hikâyelerin haritalaması fazla hacim kaplayacağından dolayı sadece bir örneğe yer verilmiştir.

Efe'nin Çocuk Hikâyeleri

- Acılı Gün
- Aç Askerler
- Ahmet Yesevi'nin Hikâyesi
- Baba Oruç
- Barbaros'un Duası
- Benim Uçurtmalarım Nerede?
- Bir Beyaz Kartal
- Binlerce Güvercin
- Bir Dil Bir Gönül
- Bir Yetim Genç
- Boşluk Bitti
- Çanta
- Çarpışanlar
- Dağdaki Oyuncak
- Esir Adam
- Fetih Rüzgârı
- Güvercin Avı
- Habip'in Buğdayları
- Harcı Gülyağıyla Karılan Cami

Turkish Studies

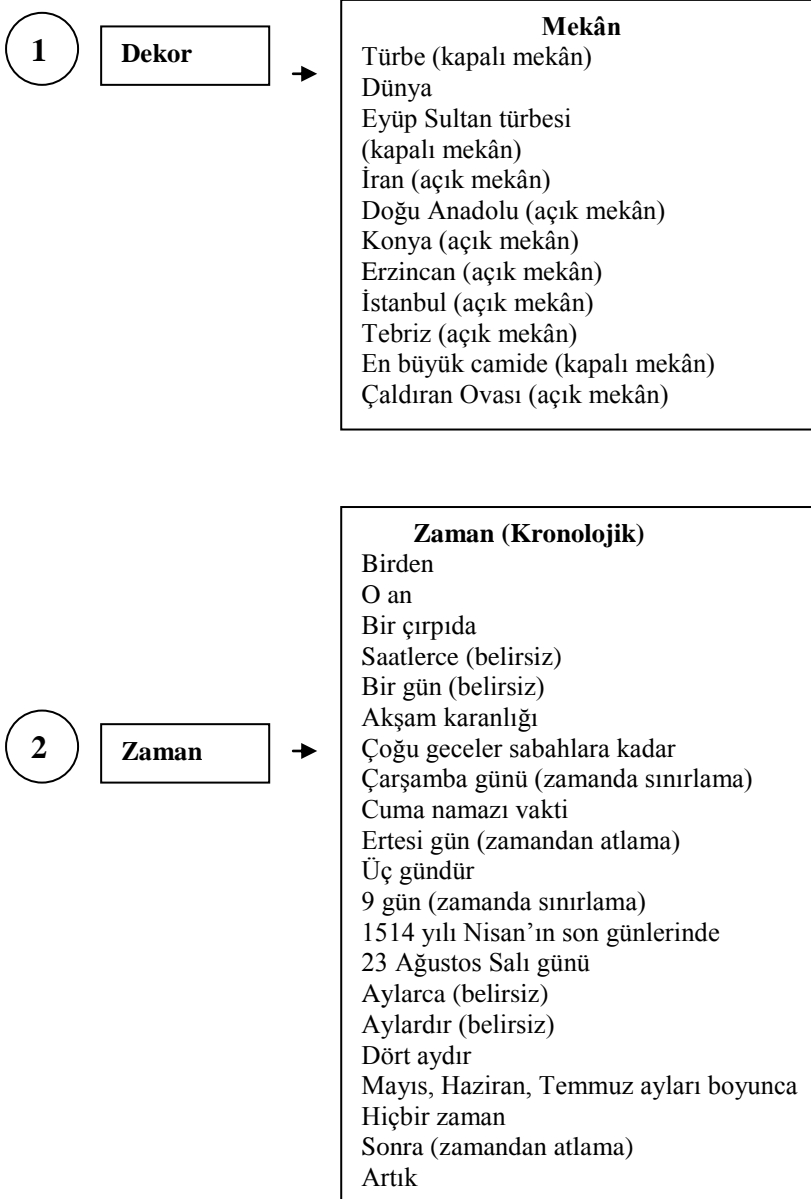
- İlk Köprü
- İhtiyar Tamirci
- İki Hamamböceği
- Kafdağı'ndaki Adam
- Kaledeki Hain
- Kapının Önündeki Ceset
- Karton Duvar
- Kartopu
- Kaza
- Kefenleri Kar Oldu
- Kırmızı Kedi
- Kıskanç Arkadaşım
- Kızak Yeri
- Kutlu Hatun
- Konuşan Ağaç
- Kömür Gözlü Kardan Adam
- Kötü Arkadaş
- Malazgirt Arslanları
- Malta Şehidi
- Misafir Kim?
- Mohaç'ta Osmanlı Topları
- Osman Gazi'nin Oyunu
- Padişah İle Yoksul Kadın
- Salih Dede'nin Kağnısı
- Sığırcık
- Sinan'ın Altınları
- Tabyadaki Gelin
- Trendeki Kavga
- Üç Nar
- Varna'daki Güneş
- Yakın Arkadaş
- Yalancının Sonu
- Yangın

Turkish Studies

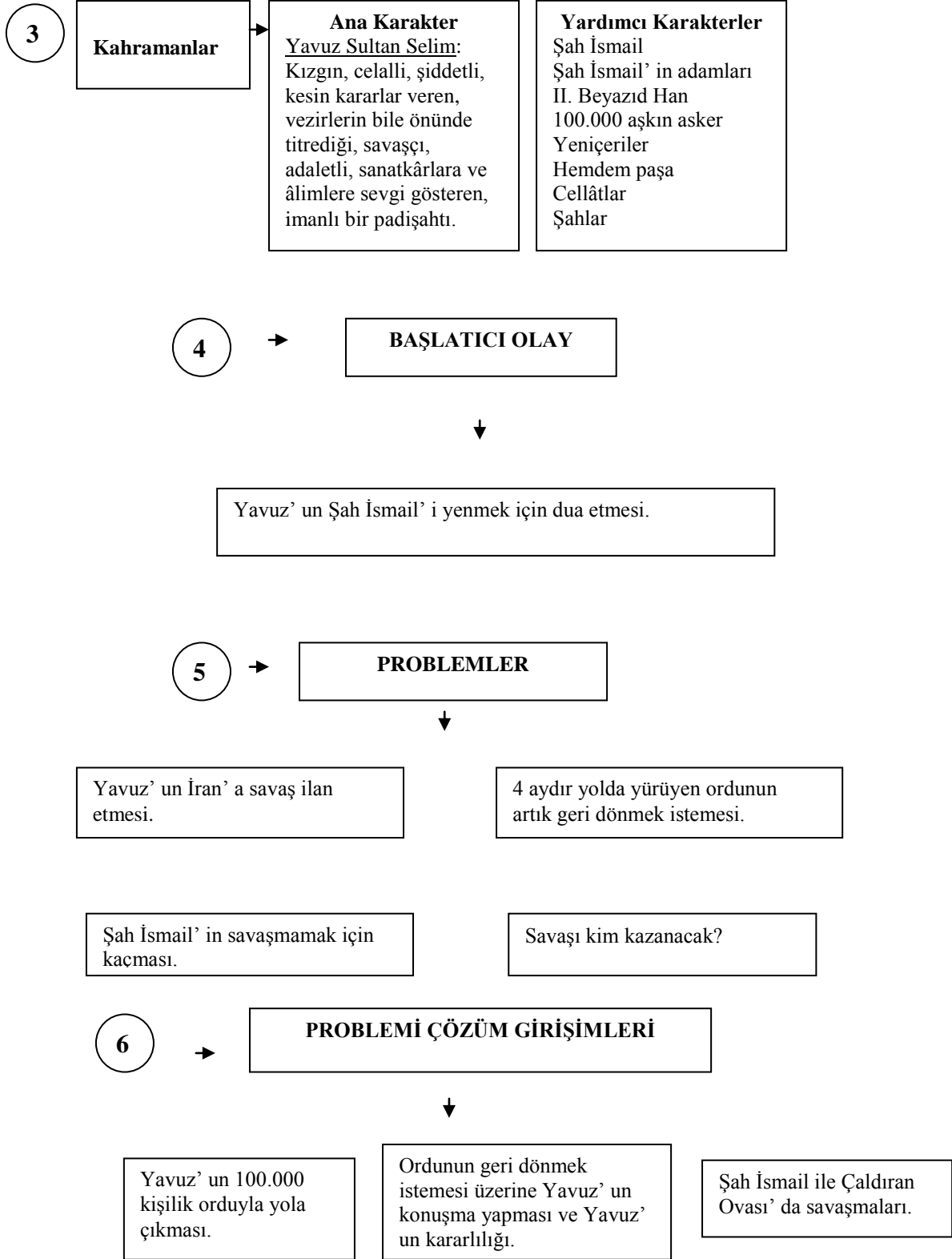
- Yasemin'in Dünyası
- Yavru Köstebeği Kim Ağlattı?
- Yavuz Sultan Selim Çaldıran'da
- Vezirin Tercihi
- Yunus'un Çiçekleri

Hikâye Haritalama Yöntemine İlişkin Bir Uygulama

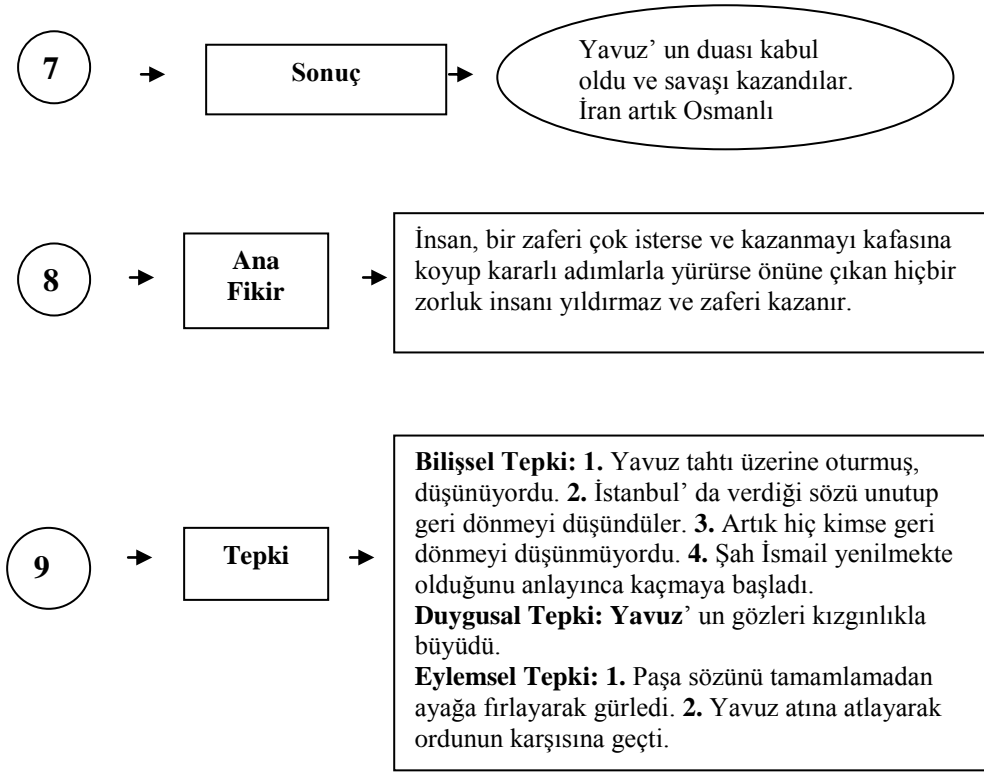
YAVUZ SULTAN SELİM ÇALDIRAN'DA

Turkish Studies

Turkish Studies

EVREN VE ÖRNEKLEM

Ahmet Efe'nin yazdığı hikâyeler çalışmanın evrenini oluşturmaktadır (ortalama 110 Hikâye). Araştırmanın örneklemini ise yazarın çocuk hikâyelerinden (57 hikâye) oluşturmaktadır.

VERİLERİN ELDE EDİLMESİ VE ANALİZİ

Ahmet Efe'nin çocuklar için yazdığı hikâyeler; hikâye haritası yöntemiyle çözümlenmiştir. Hikâyelerdeki hâkim değer çözümlenmenin sonundaki hikâyenin ana fikrinde ortaya konulduğu için incelenen hikâyelerin ana fikirleri değerlerin sınıflandırılmasında kullanılmıştır. Hikâyelerde tespit edilen bu değerler şunlardır: Allah sevgisi, vatan sevgisi, aile sevgisi, arkadaş sevgisi, doğa sevgisi, hayvan sevgisi, doğruluk, dürüstlük, içtenlik, iyilik, yardımseverlik, çalışmanın ve üretmenin değeri, merhametin, acımanın değeri, okul yaşamının değeri ve yaşama sevinci; yalan ve aldatma, büyük sözü dinlememe, kıskançlık ve öfke, emanete hıyanetlik etme, hırsızlık ve açgözlülük değerleridir.

Bu eserlerin Türkçe öğretimine katkısı belirlenirken ise bu eserlerde kullanılan atasözü, deyim, ikileme, kalıp söz ve yansımalar örnekleme gidilerek tespit edilmiş, elde edilen bulgular sınıflandırılmıştır.

1. Ahmet Efe'nin Çocuk Hikâyelerinde Değer Eğitime İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Ahmet Efe'nin hikâyeleri hikâye haritası yöntemiyle incelendi ve hikâyelerde geçen olumlu ve eleştirilen tutumlar seçilen başlıklar altında verilmiştir:

Turkish Studies

1.1. Değer Eğitimi Açısından Olumlu Tutumlar

Hikâyelerinde yazar; sevgi, Allah sevgisi, vatan sevgisi, aile sevgisi, arkadaş sevgisi, doğa sevgisi, hayvan sevgisi, doğruluk, dürüstlük, içtenlik, iyilik, yardımseverlik, çalışmanın ve üretmenin değeri, merhametin, acımanın değeri, okul yaşamının değeri ve yaşama sevinci olmak üzere çocuğun eğitimi açısından olumlu sayılabilecek değerleri işlemiş ve aşağıda sıralanmıştır.

Sevgi

Allah Sevgisi

Efe'nin asıl yazma amacı çocuklarımıza Allah sevgisini aşlamak, Allah dostlarını tanıtmak, İslami sevgiyi uyandırmaktır. Bunun için bütün hikâyelerinde bu değere yoğun bir şekilde değinmiştir. Ayrıca Hikâyelerinde dua bölümlerini de yer vererek; yalnızca Allah'tan istemenin gerektiğini ve bir işe başlarken dua ile başlayıp şükür ile bitirilmesi gerektiğine de değinmiştir. Kötülerin sadece bu dünyada cezalandırılmayacağını, ahrette de cezalandırılacağını belirtmektedir.

Yani Hikâyelerin ortak noktası Allah sevgisidir.

“Öyleyse Allah, sizi imtihan edecektir. Gerçeğin açığa çıkması için O'na kurbanlarınızı takdim edin, dedi.” (Acılı Gün, s. 4)

“ – Oğlum, dedi. Baban senelerdir beri her gece öyle dualar eder. Herkesin uykuya vardığı gece yarılarında kalkıp Allah'a yalvarmak, O'na dua etmek, namaz kılmak çok sevaptır. Çünkü o vakitlerde insan kendisini Allah'a yakın hisseder. Dünyanın telaşını, kavga ve gürültüsünü unuttur.” (Bir Beyaz Kartal, s. 43).

Vatan Sevgisi

Ahmet Efe'nin çocuk Hikâyelerinde vatan sevgisi; gerek devleti yönetenler gerekse halk, vatan savunması için her zaman hazır kişiler olarak işlenmiştir, kendilerine ihtiyaç duyulduğunda hizmete koşmuşlardır. Vatan uğruna yapılan kahramanlık ve her türlü fedakârlık yeni nesillere aktarılarak çocuklarda tarih bilinci oluşturulmuş, çocukların da atalarından aldıkları mirası sonraki nesillere bırakmakla yükümlü oldukları kavratılmıştır. Her vatandaş, savaşta vatan uğruna yapılacak mücadele için her şeyi geride bırakmışlar ve Şehit olmanın yüceliğini tatmak için yarışmışlardır.

“Fatih Sultan Mehmet: ‘Ya İstanbul beni alır, ya da ben İstanbul'u! diyordu.’ (Fetih Rüzgarı, s. 3)

“Yüce Allah'ın takdiri önünde boynumuz kıldan incedir. Düşman bizi bu surlar içinde aç, susuz ve kuvvetsiz bırakıp yok etmek istiyor. Fakat bilmiyorlar ki, bizim imanımız alınır bir kale değildir. Hepimiz şehit olmadıkça Plevne düşmana verilmeyecektir diyordu.” (Kefenleri Kar Oldu, s. 12)

Aile Sevgisi

Ahmet Efe aile sevgisini; aile, çocukların her türlü olumsuzluğa karşı durabilmelerini ve tehlikelerden korunabilmelerini sağlayarak onların en iyi biçimde yetişmeleri için dünyadaki en güzel ortamı oluşturur. Ayrıca hikâyelerinde; aile bireyleri, ailede sağlıklı bir iletişimin kurulabilmesi, huzurlu ve mutlu bir aile ortamının oluşabilmesi için üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirendir. Anne ve babalar çocuklarının iyiliği ve yuvanın saadeti için her türlü fedakârlığı yapar ve her zaman doğruyu, iyiliği tavsiye edendir. Bütün bunları aile yaparken de İslami ölçütler ışığı altında yapar.

“Annemin söylediklerini dikkatle dinledim. İçimde bir sevinç uyandı. Sanki rüyamda gördüğüm o beyaz kartal beni yine kanatlarına bindirmiş, uçuruyordu. Daha sonraki günler, ben de gizli gizli ellerimi kaldırıp, boynumu bükerek Allah’ıma dua ettim. Annem, babama, kardeşlerime, arkadaşlarıma, vatan ve milletime hiçbir kötülük gelmemesi için Allah’a yalvardım.” (Bir beyaz Kartal, s. 14)

“Babası sık sık ‘Kimsenin malına göz dikme, kimseye haksızlık yapma!’ diye öğütler verirdi.” (Sinan’ın Altını, s. 36)

Arkadaş Sevgisi

Ahmet Efe, arkadaşlık değerini özellikle hikâyelerinde samimi bir dille işler. Bu hikâyeler hayatın içinden seçilmiş olması bakımından çocuklara yakın gelen ve onlara arkadaşlığın güzelliğiyle buluşturan türdendir. Ayrıca arkadaş seçimi konusunda da uyarıcıdır Efe; çünkü kötü arkadaşın insanın başına neler getirdiğine de değinmiştir. Yazar, hikâyelerinde, çocuklara arkadaşlarıyla iyi geçinmeleri mesajını ve arkadaşlarını kıskanmamaları gerektiğini de vermiştir. Efe, hikâyelerinde mahalle arkadaşlığını da işlenmiştir. Mahalle kültüründe, komşu çocukları aynı okula gider ve okuldan dönüştü hep beraber oyunlar oynarlar. Böylece aralarındaki arkadaşlık bağları iyice kuvvetlenir.

“Çocuklar hemen işe koyuldular. Salih kardan adamın gözü için kömür parçaları getirirken Osman büyükçe bir havuç, Nuri de eski bir süpürge getirdi. Kısa bir sürede bembeyaz paltolu kardan adam gülümsemeye başlamıştı.” (Kömür Gözlü Kardan Adam, s. 33)

“İyi ama benim babam niçin Ali’nin ailesine yardım etmiyor? Çocuğun resimli bir hikâye kitabı bile yok. Ona bizim evdeki kitaplardan birkaç tane getirsem kabul eder mi dersiniz? Öylesine onurlu ve gururlu bir çocuk ki yoksul olduğunu kimseye belli etmiyor. Ali aslında benim en yakın arkadaşım olmalı...” (Yakın Arkadaş, s. 23)

Doğa Sevgisi

Sevgi temeli bir yaklaşımın ürünü olan hikâyelerinde Ahmet Efe, doğayla insanı bir bütün olarak görmüş ve doğanın bile Allah’ı zikrettiğine değinmiştir. Bütün canlılara ve doğaya koşulsuz bir sevgiyle bakan yazar; çocuk okuyucuya doğayı sevme, güzellikleri doyasıya yaşama, duyarlı ve sorumlu olma davranışları kazandırır. Ayrıca doğanın düzenini bozanların insanlar olduğunu da vurgulanmıştır. Efe, hikâyelerinde doğayı çocuklar için özgürce oyunlar oynadıkları toprak, gökyüzü, ağaçlar ve çiçekler olarak işlemiştir.

“İlkbahar gelirdi. O dost, o serin rüzgârlı ilkbahar. Mahallemizin arkasındaki tepeye çıkardık. Sarı, beyaz papatyalar açardı. Tepe yemyeşil otlarla dolardı. Uçurtmaları salardık göklere.” (Benim Uçurtmalarım Nerede? s. 19)

“İçinde nilüfer açan berrak göl yok olmak üzereydi. Şimdi akşam kızılığın çökerken kurbağaların neşeli vırrakları bile duyulmuyordu. Gölcüğün temiz yüzü petrol bulaşığı bir renge bürünmüştü... Yavru köstebek eline geçirdiği sivri bir hançerle zavallı ağacı öldürmeye gelen insanı gördü: - Kirli olan asıl o... diye murıldandı.” (Yavru Köstebeği Kim Ağlattı? s. 40)

Hayvan Sevgisi

Efe, çocukların hayvanlarla olan dostluğuna pek çok eserinde yer vermiştir. O hikâyelerinde hayvanları sevmemizi, onların hakkını gözetmemizi, onlara eziyet etmememizi ve onları beslememiz gerektiğine vurgu yapmıştır. Tabi ki bunları yaparken de her zaman olduğu gibi Allah rızasını gözetmemiz gerektiğini belirtmiştir.

“Aç bir hayvana bir lokmacık yiyecek vermezsen onun bu olur elbette. Aman oğul, sen sen ol hiçbir işte inat etme. Eli açık, gönlü zengin, yüreği merhametli bir insan ol. Hele elsiz dilsiz hayvancıklar senden bir şey isterse esirgeme.” (kırmızı Kedi, s. 16)

“Bundan sonra avcı değilim ben... Hiçbir canlıya kurşun sıkmayacağım. Onun da annesi, babası belki yavruları vardı. Onun da bekledikleri, özledikleri vardı belki... Ne hakkım var vurup öldürmeye...” (Sığırcık, s. 29)

Doğruluk, Dürüstlük, İçtenlik

Ahmet Efe, dürüstlük değerini çocukların ilgisini çekecek şekilde işlemiştir ve bunu yaparken yine İslami ölçütler altında yapmıştır. Hiçbir yalanın gizli kalmayacağı, gerçeklerin er geç açığa çıkacağı gerçeğinden hareketle daima doğruların söylenmesi gerektiğine değinmiş; eğer dürüst olunmazsa; bunun günah olduğuna, sadece bunun cezasının bu dünyada verilmediğine ahrette de verildiğine ve dürüstlerin her zaman kazandığına vurgu yapmıştır.

“Üzülme yavrum. Geç de olsa doğruyu söyledin. Allah, eğer insanlar yaptıkları kötülerden pişman olurlar ve bir daha o kötülüğünü yapmazlarsa onları affeder.” (Binlerce Güvercin, s. 40)

“Annesi; Pek kötü iş yapmışsın dedi, fakat doğruyu söylediğin için seni babana şikâyet etmeyeceğim. Hemen Osman Amca'ya git ve altınlarını geri ver, dedi. Babası durumu öğrenince oğlunu kutladı... Dürüstlüğün asıl mükâfatını cennette, Yüce Allah verecektir oğlum, dedi. ” (Sinan'ın Altınları, s. 36)

İyilik, Yardımseverlik

Ahmet Efe, hikâyelerinde bu değeri; Allah rızasını kazanmak için ve yardımseverlik değerini, insanların yardımseverliklerinin karşılığında her zaman iyilik göreceklerini belirterek işlemiştir. Efe, yardımsever olmayı insanların kötü gününde yanında olma ve böylece birlikteliğin kuvvetlenmesini vurgulayarak işler. Efe, özellikle hikâyelerinde her zaman iyilik edenlerin ne kadar zorluklarla da karşılaşsalar bir gün mutlaka mutluluğa kavuşacaklarını vurgulamıştır ve bu dünyada olmazsa ahrette alacaklarını söylemiştir.

“Cemal, diye söze başladı. Yavrucuğum, çünkü hareketini pencereden gözledim. Ayağım kaymasın diye kapının önüne kül döktüğünü gördüm. Nasıl memnun oldum anlatamam. Gözlerim yaşardı. Senin ne kadar iyi yürekli bir çocuk olduğumu anladım... Teşekkür ederim yavrum. Arada bir evime misafir gelersen memnun olurum. Ben de sana masallar anlatır, çeşitli kitaplar hediye ederim. Haydi şimdi okuluna koş...” (Kızak Yeri, s. 26)

Bir duvar görünce, ‘bu aşılmaz’ diyerek geri dönülmez. Her türlü tedbire başvurulur. Hele yaklaş bakalım. Aşılmaz dediğin bu duvar belki de kartondan yapılmıştır. İtersen devrilir, yırtılır. Yahut bir delik bulursun. Basıp çıkacak bir gedik bulursun. Ha, baktın ki gerçekten aşılmaz o zaman ‘eh ne yapalım’ deyip geri dönersin.’ Yıllar boyu, karşılaştığım her zorlukta Zeki Abi'yi ve sözlerini hatırladım. Bana direnme, dayanma, başarılabilir sanılan işleri başarma gücü veren o sözlerini hiç unutmuyorum, her namazdan sonra kendisine dua ediyorum.” (Karton Duvar, s. 26)

Çalışmanın ve Üretmenin Değeri

Ahmet Efe, hikâyelerinde helal yolla çalışan insanlara ve çalışmanın, üretmenin önemine değinmiştir. Büyük işler başarmanın hazzına vurgu yapmıştır. Başarıya ulaşmak için verilen uğraşların sonunda muhakkak karşılığını alınacağından ve hem kendilerini hem de çevresindeki insanlara kişiliklerini kanıtlama fırsatı vereceğinden bahsetmiştir.

Turkish Studies

“Sinan’ın başarıları, yılmak bilmeyen azmi, padişahın ve diğer devlet büyüklerinin gözünden kaçmadı. 1539 yılında onu, dünyanın en büyük, en güçlü devleti olan Osmanlı İmparatorluğu’nun baş mimarı yaptılar. Artık Mimar Sinan olarak anılıyor, ismi imparatorluğunun her köşesine dilden dile yayılıyordu.” (İlk Köprü, s. 62)

“Şekerci Dede gözlerine inanamıyordu. Bir et yumağı gibi hareketsiz, kıpırtısız bu sakat kız, yastığının altından bir tomar kağıt çıkartmış, gösteriyordu. İnci gibi temiz, düzgün yazılar, kenarlarına çiçek desenleri yapılmış mini hikâyeler... - Ben dedi, dedeciğim ben çocukları çok seviyorum. Bütün çocukları; simit satan, ayakkabı boyayan, okula giden, oynayan, koşan bütün çocukları seviyorum. Onlara hikâyeler yazmak istiyorum. Yayıncılar istiyorsa daha çok çalışır, daha güzellerini yazarım. Ne olur söyle onlara, bu dediklerimi anlat.” (Yasemin’in Dünyası, s. 16)

Merhametin, Acımanın Değeri

Ahmet Efe hikâyelerinde bu değeri, yardıma muhtaç olan insanlara, yardım edilmesi gerektiğine değinir. Acıma duygusuna sahip insanların zor durumda kalan insanlara yardım etmelerini işleyen yazar, çocuklara bu önemli değeri kavratmayı amaçlar. Tabi ki bunları yaparken Müslüman bir kimlikle yazmıştır. Kendisine kötülük etmek isteyen hatta edene bile merhamet göstermek gerektiğini ve affetmek gerektiğini söylemiştir.

“Ummadığınız şeyi yapacağım. Sizi serbest bırakıp ülkenize geri göndereceğim. Bir daha bizimle savaşmamak ve her yıl verginizi ödemek kaydıyla serbestsiniz. Şunu da çok iyi biliniz ki, biz Müslümanlar, yeryüzünde Allah’ın kılıçlarıyız. Ancak O’nun ismini yüceltmek için savaşırız. Bizim kılıçlarımız mazlumun kanını dökmek için sıyrılmaz kınından. Ve hiç unutmayınız ki, İmparator Romanos Diogenes, zafer Allah’ın ismini yüceltmek için savaşan bahadırların hakkıdır.” (Malazgirt Arslanları, s. 20)

“Sevim ablasının kolundan sıyrılıp duvarın köşesindeki süpürgeyi aldı. Korkarak böceğe doğru ilerledi. Süpürgeyi yavaşça uzatıp onu çevirdi ve düzeltti. Böcek bir göz açımı süre içinde kapıya doğru koştu ve gözden kayboldu. Sevim ablasına döndü: - Onu, dedi göz göre göre ölüme terk edemedik değil mi ablacığım?” (İki Hamamböceği, s. 8)

Okul Yaşamının Değeri

Efe hikâyelerinde okul değerini, çocukları hayata hazırlamada önemli bir yeri olan eğitim kavramını işlerken öncelikle onlara okulu ve okumayı sevdirmeyi amaçlamıştır. Onun için okullar; kendi kültürümüzden izler taşınmalı ve ezberci eğitim yapılmamalıdır. Öğretmen kavramını ise, sevgili, saygılı ve merhametli olarak ele alıp işlemiştir. Hikâyelerde çocuk ve okul adeta bütünleşir.

“Tezgâhını kurduğu yer büyük bir ilkokulunun bahçe duvarının dibiydi. Okul zamanlarında bu bahçede cıvı cıvı çocuklar koşuşur, oynar, gezinir, ders çalışırlardı. Çocukların bazıları yaramaz, bazıları uslu, bazıları tembel, bazıları çalışkan olurdu.” (ihtiyar Tamirci, s. 47)

“Öğretmenin sıkıntısı büyüdü, düşünüyor. Eğer yola çıktıysa kemal, şimdiye kadar gelmesi gerekirdi. Fakat kasabaya inmiştir fırtınayı görünce. Birkaç gün sonra döner. Sonra Menekşe2nin saçlarını okşayıp teselli etti...” (Çanta, 21)

Yaşama Sevinci

Ahmet Efe hikâyelerinde yaşama sevincini; hayata olumlu bakan ya da problemler karşısında ölüme bile tercih eden insanlara değinmiştir. Ancak yaşama sevinci olmayan insanların, bir yardım eliyle onların bu durumdan çıkmalarının sağlanacağını da bize göstermiştir.

“Kesin ve vazgeçilmez bir karardı bu. Belki hayatı boyunca uygulamak istediği tek karardı ve asla dönmeyecekti yolundan. Hiçbir korku duymuyordu. Bir adım daha ilerleyip parmaklığı tuttu. Soğuk, katı bir demirdi sıcacık avuçları içindeki. Aşağıya bakmaya gerek yoktu.

Turkish Studies

Boşluğu biliyordu zaten!... 'intikam' sözcüğü hoşuna gitmiyordu ama hangi şey hoştu, dünyada.”
(Boşluk Bitti, s. 12)

“O günden sonra herkes Selami Amca'nın artık dünyaya küskün biri olmadığını, mahallenin çocuklarını toplayıp onlara neşeli masallar anlattığını görerek çok memnun oldular.”
(Kızak yeri, s. 27)

1.2.Değer Eğitimi Açısından Eleştirilen Tutumlar

Eğitim, salt doğrularla ya da olumlu değerlerle gelişen bir olgu değildir; tersine karşıtlıkların dengesi gözetilerek sunulan değerler, çocuğu etkiler. Bu amaçla yola çıkan yazar, genellikle çocuk okuyucuya olumluyu göstermek için olumsuzdan yararlanır; böylece ideal olanı sezdirir.

Yalan ve Aldatma

Ahmet Efe hikâyelerinde; yalanı ve aldatmayı yine İslami ölçütlerde değerlendirmiştir. Buna göre yalanın ne kadar kötü olduğuna; yalan söyleyenin, mutlaka cezasını bulduğuna ya da yalanının eninde sonunda meydana çıktığına çocuklara kavratmaya çalışmıştır. Ayrıca yalan söyleyenleri etrafındaki kişiler de uyarmıştır.

“Elinde kocaman bir altın lira tutuyor ve ‘Bununla canımın istediği her şeyi alacağım’ diyordu. Annesi şaşırmişti. ‘Biz fakir ve yoksul insanlarız, baban yıllardır çalışıp durduğu halde karnımızı ancak doyuruyoruz. O altını nereden buldun sen?’, diye sordu. Sinan'ın canı sıkıldı birden. Eğer doğruyu söyleyecek olsa, annesi çok kızacak belki babasından bile dayak yiyecekti.”
(Sinan'ın Altını, s. 35)

Büyük Sözü Dinlememe

Ahmet Efe hikâyelerinde bu değeri; yanlış yapanları uyarma ya da daha yanlış yapmadan, hataya düşmeden uyarma şeklinde ele almıştır. Bu uyarıları ya anne ya baba ya da deneyimli birileri yapmıştır. Uyarılar sadece çocuklara değil aynı zamanda hata yapan yetişkinlere de yapılmıştır.

“Eski kitaplardan birinde, annesinin öğütlerine hiç kulak asmayan Şişman Sinan'ı görünce çok şaşırtdım.” (Sinan'ın Altını, s. 35)

“Kabil ilk insan ve ilk Peygamber olan Hz. Âdem'in oğlu olduğu halde katı yürekli, merhametsiz ve zalim bir kimseydi. Çoğu zaman şeytanların tuzağına düşüyor, anne ve babasının uyarılarını dinlemek bile istemiyordu.” (Acılı Gün, s. 3)

Kıskançlık ve Öfke

Ahmet Efe hikâyelerinde kıskançlığı; ustalikle yansıtmış bir yazardır. Çocuğun yaşadığı olumlu olumsuz bütün duyguları olabildiğince içten bir yaklaşım ve ustalikle ele alır. Efe kıskançlığı ve öfkeyi; kardeş kıskançlığı, arkadaş kıskançlığı olarak ele almıştır. Kıskançlık yapanlar eninde sonunda da cezasını bulmuştur.

“Beş çift güvercini vardı. Onları en çok belki ben kıskanırdım. Yüreğimde yumruk gibi bir dıkıntı büyür, içimde imkânsız istekler kabarırdı. Aylar boyu bir çift güvercinim olsa diye düşünür dururdum.” (Binlerce Güvercin, s. 34)

“Git onu öldür de gel, süsümü helal etmem yoksa! O yaşıyor diye dünya karardı üstümüzde. Ne tadı, ne tuzu kaldı aşın, bu kahrolası yaşayışın, sonu gelmeli artık!” (Kapının Önündeki Ceset, s. 43)

Emanete Hıyanetlik Etme

Ahmet Efe hikâyelerinde emanete hıyanet etme değerini İslami ölçütlere göre işlemiş ve bunun haram olduğuna değinmiştir. Müslüman kimselerin birbirinden emin olması gerektiğine de vurgu yapmıştır. Hikâyelerinde emanete hıyanetlik eden kimselerin oyunu sonunda çıkar ve cezasını bulur.

“Ben, dedi bir seyahate çıkmak zorundayım. Demirlerimi sana emanet etmek istiyorum. Gelinceye kadar onları hırsız ve arsızlardan korur musun? Eski arkadaşı: -Elbette, diye cevap verdi. Sen hiç merak etme. Ben demirleri gözüm gibi korurum... O gittikten sonra, eski arkadaşı kendi kendine, ‘Şu demirleri satıp da parasını yesem ne çıkar sanki? Tüccarın o uzak memleketlerden gelip gelemeyeceği de belli değil. Şayet gelirse de bir yalan söyleyip çıkarım işin içinden’ diye düşündü. Kötü bir iş yaptığını, emanete ihanet ettiğini biliyordu ama demirleri satmaktan da vazgeçmedi.” (Yalancının Sonu, s. 5)

Hırsızlık ve Açgözlülük

Ahmet Efe hırsızlık ve açgözlülük değerini hikâyelerinde; İslami ölçütlerde değerlendirmiş, bunun günah olduğunu ve sonunda bu hırsızlıkla elde edilen malın o kimseye zarar verdiğine değinmiştir. Ayrıca büyüklerin bu konuda uyarılarına dikkatte almak gerektiğini de vurgulamıştır.

“Planını kurmuş, ikinci ezanından hemen sonra eve girmişti. Yükte hafif, paha da ne varsa yüklenip götürülecekti. Senelerce hırsızlık yapmış ama yakalanmamıştı... Tam bu sırada binanın yangın zilleri bütün çalmaya başladı... Yangın evin içine girmişti artık... İtfaiye memurları brandayı onun hizasına getirdiler. Korkunç bir uzaklık vardı önünde. Dördüncü kattan atlayacaktı. Başka hiçbir çaresi yoktu. Belki brandanın üzerine düşer, kalabalıktan istifade ederek, sıvışır giderdi. Vücudunu boşluğa bıraktı. Havada uçarken bile elindeki torbayı bırakmıyordu. Bir an korkunç bir gürültü ve sessizlik... Hırsız Kara İdris’in bedeni brandayı yırtmış, başı beton zeminde paramparça olmuştu. Torbanın içinden dışarıya fırlayan gümüş şamdanlara halk büyük bir korkuyla bakıyordu...” (Yangın, s. 51).

2. Ahmet Efe’nin Çocuk Hikâyelerinin Türkçeye Katkısına İlişkin Örnek ve Yorumlar

Ahmet Efe, çocuklar için yazdığı Hikâyelerinde okuyucuya zengin bir sözcük dağarcığı, canlı ve çok renkli bir anlatım, düzgün ve sağlam cümleler sunmuştur. Yazarın çocuk hikâyelerinde Türkçe; kıvrak, canlı ve zengin yapısıyla görünmektedir. Çocuk hikâyeleri atasözü, deyim, ikileme, kalıp söz ve yansıma kelimeler yönüyle incelenmiş ve hikâyelerin Türkçeye katkısı ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Kullanımdaki sıklık bakımından ilk sırada deyimler gelmektedir. İkinci sırada ise ikilemelerin kullanımı gelmektedir. Üçüncü sırada yansıma kelimelerin kullanımı gelmektedir. Dördüncü sırada kalıp sözler bulunmaktadır. Son sırada ise atasözleri bulunmaktadır. Bunlara ilişkin bazı örnekler aşağıda verilmiştir.

Atasözleri

Dost kara günde belli olur. (HB, s. 26)

Ayağını yorganına göre uzat. (KA, s. 44)

Su uyur düşman uyumaz. (VG, s. 3)

Yalancının mumu yatsıya kadar yanar. (KA, s. 11)

Deyimler

Turkish Studies

İpek tüccarı padişaha yakın durmamak için elinden gelen gayreti gösteriyordu. (KA, s. 11)

Hükümdarın canı sıkıldı. “Şu edepsiz gereken dersi vereyim” dedi. (KA, s.12)

Herkes kazdığı kuyuya kendi düşer. (KA, s. 16)

Bunu gönlünden koparak ve büyük bir imanla yaptı. (AG, s. 6)

Kabil, kardeşinin bu haklı sözlerine kulak tıkıyordu. (AG, s.8)

Şaşkınlıktan nerdeyse küçük dilimi yutacaktım. (KK, s.7)

Sabaha kadar körükle örs arasında mekik dokudum. (KK, s. 13)

...Hürriyet onların avuçlarında can çekişiyordu. (DO, s. 2)

Şayet gelirse bir yalan uydurur çıkarım işin içinden, diye düşündü. (YS, s.5)

Senin aklın ermez, daha bacak kadar çocuksun, diye azarlamıştı. (YS, s. 6)

İkilemeler

Yedi iklim dört bucağa hükmeden anlı şanlı bir padişah vardı. (VT, s. 21)

Sonra uzun uzun dualar etti. (VT, s.22)

Kırılmayacağınıza inandığım için gerçeği açık açık size söylemek istiyorum padişahım, diye söze başladı. (VT, s. 22)

Gece gündüz O'na ibadeti, O'na kulluğu arzuluyorum. (VT, s.24)

Okul zamanlarında bu bahçede civil civil çocuklar koşuşur, oynar, gezinir, ders çalışırlardı. (İT, s. 47)

Uzun, siyah saçları top top yanaklarına düşmüş, küçücük yüzünü örtmüştü. (YD, s. 7)

Hain adam bir süre kem küm ettikten sonra... (YS, s. 8)

Adam ve karısı hüngür hüngür ağlıyordu. (YS, s. 13)

“Kaçmak, gitmek, göçmek” gibi kelimelerle beyni allak bullak oluyordu. (DO, s. 6)

Çok ilerde bölük pörçük insanlar birleştiler. (DO, s. 7)

Kalıp Sözcükler

Buyurun efendim, afiyetle yiyiniz, dedi. (ÜN, s. 16)

Ya Rabbi en doğru yol, senin yolun. Dilim seni zikreder, sen birsin der...(BDBG, s.19)

Allah'im, Allah'im... Sen bu ihtiyar kulundan razı ol, onu istediğine kavuştun. (BDBG, s. 20)

Ne olur Allah rızası için enseme bir tokat vurun... (KA, s.4)

Turkish Studies

Yemin ederim ki sen beni öldürmek için elini uzatsan, ben seni öldürmek için elimi uzatmam. (AG, s. 8)

Yazıklar olsun bana, diye mırıldandı. (AG, s.17)

Canın sağ olsun, hiç üzülme. (YS, s. 9)

Hayırlı işler emmi dedi, meraklanma, az sonra köydeyim. (Çanta, s. 15)

7) *Sanki böcekten korkusunun intikamını alıyor, “oh olsun!” demek istiyordu. (İH, s.*

Türk askerleri yaralı kollarını kopartıp atıyor ve “vatan sağ olsun” diyerek uzaklaşıyorlardı. (Çarpışanlar, s.16)

Yansıma Kelimeler

Sonra miyavlamaya ve benden bir parça et yahut ekmeğe istemeye başladı. (KK, s. 7)

Eski kamyon hırıldayarak, homurdanıp sarsılarak hareket etti. (Çanta, s.15)

Şimdi akşam kızılığı çökerken kurbağaların neşeli vırrakları bile duyulmuyordu. (YKKA, s. 40)

Kalkmıyor yerinden diye fısıldadı. (PİYK, s.11)

Yaa, diye mırıldandı kadı. (KA, s.10).

Nerede bu adam diye mırıldandı. (KA, s.11)

Eserlerde Efe, özellikle atasözü kullanmada dikkatli davranmıştır. Atasözleri, soyut düşünme stratejileri gerektirdiğinden olsa gerek yazar incelenen eserlerin tümünde toplam dört tane söze yer verildiği görülmüştür. Yansıma ve ikilemeler oldukça fazla kullanılmıştır. Somut işlemler dönemindeki çocuklar için yansıma kelimelerin kullanılması onların çocuksu dillerine yakınlaşma ve somutlaştırma açısından dikkat çekilmesi gereken noktalardan biri olarak görülmektedir.

3. Sonuç

Değer eğitimi bakımından; Ahmet Efe'nin çocuk hikâyelerinde değerlerin çok yoğun bir biçimde işlendiği görülmüştür. En fazla Allah sevgisi değeri, en az ise okul yaşamı değerine yer verildiği görülmüştür.

Ahmet Efe, yazdığı çocuk hikâyelerinin ana eksenini ya da çekirdeğini sevgi üzerine kurmuştur; bu sevgide Allah sevgisidir. Bu hikâyeler; gerçek yaşamın canlılığını, sıcaklığını, somutluğunu taşıdığı için okuyucuya inandırıcı gelmekte ve onu etkilemektedir. Efe'nin çocuk hikâyelerinde değerlerin açık ya da örtük bir şekilde işlendiği, doğrudan nasihat edildiği, kahramanların ağzından veya yaşadıklarından hareketle değer eğitimi bakımından uygun olan söz ve davranışların ifade edildiği belirlenmiştir.

Özellikle ilköğretim dönemindeki bireylerin gelişim ve kişilik nitelikleri göz önüne alındığında bu bireylere nasihat vermenin ve model olmanın çok daha etkili olacağı gerçektir. Bu gerçek Ahmet Efe'nin çocuk hikâyelerinin değer eğitimi bakımından önemini ortaya koymaktadır.

Türkçe öğretimi bakımından; Ahmet Efe'nin çocuk hikâyelerinde atasözü, deyim, ikileme, kalıp sözler ve yansıma kelimelerin kullanımına özen göstermiş ve bunları yoğun biçimde kullanmıştır. Kullanımdaki sıklık bakımından ilk sırada deyimler gelmektedir. İkinci sırada ise ikilemelerin kullanımı gelmektedir. Üçüncü sırada yansıma kelimelerin kullanımı gelmektedir. Dördüncü sırada kalıp sözler bulunmaktadır. Son sırada ise atasözleri bulunmaktadır. Ahmet

Efe'nin çocuk hikâyelerinin toplamda ve birbirinden farklı dört atasözünün kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu verilerden hareketle Ahmet Efe'nin çocuk hikâyelerinde deyimler başta olmak üzere ikilemelerin, yansıma kelimelerin, kalıp sözlerin ve atasözlerinin sıkça ve farklı görevlerde kullanıldığı sonucuna ulaşılır. Çünkü elde edilen sonuç eserlerin tamamını değil, yalnızca örnek oluşturacak biçimde kapsamaktadır. Ahmet Efe'nin çocuk hikâyelerinde dikkat çeken bir nokta ise; hikâyelerinde oldukça sade bir dil kullanmakla beraber yine de çocukların anlayamayacağı kelimelere de yer vermiştir. Bunlar ise; “yaygı, türbe, kalpak, cenan, bahadır, meczup, zelil, tabya, pala, şilte, mukavemet, tensib, hidayet, hafıye, zırh, otağ, hedem, sadak... vb “ gibi kelimelerdir.

Sonuç olarak Ahmet Efe'nin çocuk hikâyelerine hem değer eğitimi hem de Türkçenin zenginliği açısından bakıldığında, eserlerin öğretim ortamında kaynak olarak kullanılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- AKYOL, H. (1999). “Bilgi Vermeye Dayalı Metinler ve Öğretimi” *Çağdaş Eğitim*, Sayı:253,ss. 7-13.
- AKYOL, H. (1999). “Hikâye Haritası Yöntemiyle Metin Öğretimi”, *Millî Eğitim*, 149, 55-57.
- ALTUN Sadegül (2003). “Eğitim Yönetimi ve Değerler”. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1/1, 7-18.
- ATABEK, E. (1999). *Hayatımız ve Değerlerimiz*, Cumhuriyet Kitapları.
- AYDIN, M. (2003). *Gençliğin Değer Algısı: Konya Örneği*, *Değerler Dergisi*, 1(3), 121-144.
- BİLGİN, M. (2003), “*Bedensel ve Devinişsel* Gelişim”, *Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi* Editör Binnur Yeşilyaprak), Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- BOZDAĞ, F. (2000), “Çocuk Kitaplarında Metin, Dil Ve Resimleme İlişkisi”, 1. Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu Sorunlar ve Çözüm Yolları, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi
- BURROUGHS James E. & RİNFLEİSCH Aric (2002). “Materialism and Well-Being: A Conflicting Values Perspective”. *The Journal of Consumer Research*, 29, 348-370.
- CLAUSAN J.A. (1968). “Historical and Comporative View of Socialization Theory and Research”, *Socialization and Society*, Ed.: J.A. Clausen, Boston: Little Brown, 12-24.
- COŞKUN Y. ve YILDIRIM, A. (2009). “Üniversite Öğrencilerinin Değer Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, C.VI(I), 311-328.
- ÇOŞKUN, E. (2007), *Türkçe Öğretiminde Metin Bilgisi, İlköğretimde Türkçe Öğretimi*, (Editörler: Ahmet Kırkkılıç Ve Hayati Akyol). Ankara: Pegem Yayıncılık
- DAYIOĞLU, G. (2000), “Çocuk Kitaplarında Eğitsellik” , 1.Ulusal Çocuk Kitapları Sempozyumu Sorunlar Ve Çözüm Yolları, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- DİLİDÜZGÜN, S. (2004). *Çağdaş Çocuk Yazını*, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- EGRİ Carolyn P. & RALSTON David A. (2004). “Generation Cohorts and Personal Values: A Comparison of China and the United States”. *Organization Science*, 15, 210-220.
- GÜNGÖR, E. (1993). *Değerler Psikolojisi*, Ankara: Ötüken Yay.

- HİTLİN Stevan ve PİLİAVİN Jane (2004). "Values: Reviving a Dormant Concept". *Annual Review of Sociology*, 30, 359-393.
- KÜÇÜKKARAGÖZ, H. (2003), "*Bilişsel Gelişim ve Dil Gelişimi*", Gelişim Ve Öğrenme Psikolojisi (Editör: Binnur Yeşilyaprak), Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- NAS, R. (2004). Örneklerle Çocuk Edebiyatı, Bursa: Ezgi Kitabevi
- OĞUZKAN, F. (2001). Çocuk Edebiyatı, Ankara: Anı Yayıncılık.
- ÖNCÜL, R. (2000), Eğitim ve Eğitim Bilimleri Sözlüğü, İstanbul: MEB Yayınları.
- ÖZDEMİR, E. (1982). 1981'de Çocuk Edebiyatımız, Varlık Yıllığı, Varlık Yayınları.
- SELÇUK, Z. (Ekim 2004), Gelişim ve Öğrenme, Ankara; Nobel Yayınları.
- PAYKOÇ, F. (1997). Öğretmenler İçin Duyuşsal Eğitim. *Uluslararası Dünya Öğretmen Eğitimi Konferansı* (27 Ağustos – 2 Eylül 1995). Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- SEVER, S. (2003), Çocuk ve Edebiyat, Ankara: Kök Yayıncılık.
- ŞİRİN, M. R. (1994). 99 Soruda Çocuk Edebiyatı, İstanbul Yayınları.
- ŞİMŞEK, H. (2005). Çocuk Dergilerinin Eğitsel İşlevi, Milli Eğitim Dergisi.
- TONGUÇ, İ.H. (1946). İlköğretim Kavramı, Ankara: Remzi Kitabevi.
- YEŞİLYAPRAK, B. (Ed.) 2004 Gelişim ve Öğrenme Psikolojisi Ankara. Pegem A Yayıncılık
- YILDIRIM ve ŞİMŞEK, (2000). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri, Ankara: Seçkin Yayınevi.
- YURTTAŞ, H. (1995), Çocuk ve Kitap, Varlık.

İncelenen Öykülerin Kısaltmaları

- AC: ACILI GÜN
 AA: AÇ ASKERLER
 AYH: AHMET YESEVİ'NİN HİKÂYESİ
 BO: BABA ORUÇ
 BD: BARBAROS'UN DUASI
 BUN: BENİM UÇURTMALARIM NEREDE?
 BG: BİNLERCE GÜVERCİN
 BBK: BİR BEYAZ KARTAL
 BDBG: BİR DİL BİR GÖNÜL
 BYG: BİR YETİM GENÇ
 BB: BOŞLUK BİTTİ
 Ç: ÇANTA
 Ç: ÇARPIŞANLAR
 DO: DAĞDAKİ OYUNCAK
 EA: ESİR ADAM
 FR: FETİH RÜZGARI
 GA: GÜVERCİN AVI
 HB: HABİP'İN BUĞDAYLARI
 HGKC: HARCİ GÜLYAĞIYLA KARILAN CAMİ
 İT: İHTİYAR TAMİRCİ

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
 Volume 7/4, Fall, 2012

İH: İKİ HAMAMBÖCEĞİ
İK: İLK KÖPRÜ
KDA: KAFDAĞI'NDAKİ ADAM
KH: KALEDEKİ HAİN
KÖC: KAPININ ÖNÜNDEKİ CESET
KD: KARTON DUVAR
K: KARTOPU
K: KAZA
KKO: KEFENLERİ KAR OLDU
KK: KIRMIZI KEDİ
KA: KISKANÇ ARKADAŞIM
KY: KIZAK YERİ
KA: KONUŞAN AĞAÇ
KGKA: KÖMÜR GÖZLÜ KARDAN ADAM
KA: KÖTÜ ARKADAŞ
KH: KUTLU HATUN
MA: MALAZGİRT ARSLANLARI
MŞ: MALTA ŞEHİDİ
MK: MİSAFİR KİM?
MOT: MOHAÇ'DA OSMANLI TOPLARI
OGO: OSMAN GAZİ'NİN OYUNU
PİYK: PADİŞAH İLE YOKSUL KADIN
SDK: SALİH DEDE'NİN KAĞNISI
S: SIĞIRCIK
SA: SİNAN'IN ALTINLARI
TG: TABYADAKİ GELİN
TK: TRENDEKİ KAVGA
ÜN: ÜÇ NAR
VG: VARNA'DAKİ GÜNEŞ
VT: VEZİRİN TERCİHİ
YA: YAKIN ARKADAŞ
YS: YALANCININ SONU
Y: YANGIN
YD: YASEMİN'İN DÜNYASI
YKKA: YAVRU KÖSTEBEĞİ KİM AĞLATTI? YSSÇ: YAVUZ SULTAN SELİM
ÇALDIRAN'DA
YÇ: YUNUS'UN ÇİÇEKLERİ